

Baarn –, verloor hij zijn vader. Na zijn middelbare schoolopleiding te Utrecht ging hij theologie studeren in Leiden. Tijdens zijn studententijd (1912-1918) keerde hij de Nederlandse Hervormde Kerk, waar hij zich met zijn ondogmatische en sceptisch-vrijzinnige opvattingen niet echt thuis voelde, de rug toe. Zijn overgang naar de Remonstrantse Broederschap was voor hem zelf een heel vanzelfsprekende. Tussen 1918 en 1931 vervulde hij predikantschappen te Schoonhoven, Gouda en Utrecht. Vanuit de pastorie in Schoonhoven promoveerde hij in 1921 op een dissertatie over het intuïtionisme bij Bergson. Met dit proefschrift, getiteld *De betekenis van Bergson voor de filosofische theologie* sloot Van Holk – naar eigen zeggen – goed aan bij het levensgevoel dat na de Eerste Wereldoorlog in Europa de boventoon voerde. Dat werd onder meer gekenmerkt door een steeds scherper aan de dag tredende zin voor het irrationele en een afkeer van systemen. Een andere karakteristiek van de tijdgeest: een krachtige toekomstverwachting en de hoop op een nieuwe cultuur, trof hij ook bij Bergson aan. Na zijn promotie kreeg Van Holk tijd om naast zijn gemeentewerk ook een aantal andere taken op zich te nemen. Hij werd met name actief binnen de Vrijzinnig Christelijke Jongerenbond (VCJB) die hij in 1919 mee had opgericht. In juli 1930 werd hij de eerste permanente secretaris van het Internationaal Verbond voor Vrijzinnig Christendom en Geloofsvrijheid (IVVC), dat toen werd opgericht als een soort samenwerkingsverband van een aantal vooral Engelstalige, Duitse en Nederlandse vrijzinnige groeperingen, deels expliciet christelijk van aard, deels meer uit unitarisch van signatuur. Dit IVVC – meestal aangeduid als IARF: International Association for Liberal Christianity and Religious Freedom – was voortgekomen uit een initiatief van de Amerikaan Ch. W. Wendte, die zich vanaf het laatste kwart van de negentiende eeuw had ingezet om 'Liberal Christians' en andere 'religious Liberals' in de Verenigde Staten en Europa met elkaar in contact te brengen. Dat leidde in 1900 in Boston tot de stichting van de International Council of Unitarian and other Liberal Religious Thinkers and Workers als een internationaal contactorgaan tussen mensen die ernaar streefden 'pure religion and perfect liberty' met elkaar te verenigen. Was het lidmaatschap van deze Council een zaak van individuele personen, het IVVC dat in 1930 werd opgericht, kende 'membergroups'. In Nederland waren dat onder meer de Remonstrantse Broederschap, de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden, de Nederlandse Protestantenvbond en een aantal vrijzinnige Doopsgezinde en

plooiing. Drie opstellen over verleden en toekomst van het vrijzinnige christendom, Baarn, z. pl., 36-62.